

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР ІСТОРИЧНОГО КРАЄЗНАВСТВА

МОВА, ІСТОРІЯ, КУЛЬТУРА У ЛІНГВОКОМУНІКАТИВНОМУ ПРОСТОРИ

Збірник наукових праць

Випуск 3

СУМИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
2016

студентами-іноземцями. І це, незважаючи на те, що для студентів інженерно-технічного профілю фізика – базова дисципліна.

По-третє, самостійна робота як вид творчої діяльності. Кращі студенти беруть участь в олімпіаді з фізики та в науково-практичних студентських конференціях.

Організація самостійної роботи студентів повинна активно впливати на характер навчального процесу та систематизувати його роботу протягом семестру. Усвідомлення суті та закономірностей самостійної пізнавальної діяльності, оволодіння високим рівням її організації – один із шляхів удосконалення процесу навчання та розвитку особистості.

Ю. Г. Косенко

МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІКТ ТА МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ ПІД ЧАС САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМЦЯМИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Стрімкий вихід України в європейський простір створює потребу певних змін у галузі освіти. Одними із сучасних методів викладання української мови як іноземної є інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) та мережа Інтернет, які відкривають перед студентами-іноземцями доступ до нових джерел інформації, мотивують до вивчення української мови, а також підвищують ефективність їх самостійної роботи.

Методика викладання української мови як іноземної порівняно молода наука. Саме цим зумовлена увага викладачів, методистів до інновацій. Питанням визначення найбільш ефективного використання Інтернет-ресурсів у навчанні української мови студентів-іноземців різних спеціальностей

присвячені роботи О. Калініченко, І. Кочан, О. Самолисова, Т. Скорбач, Л. Роман та ін.

З кожним роком усе більше застосовують новітні методи і прийоми навчання із використанням технічних засобів: аудіовізуальні методи, комп'ютеризовані програми, що мають на меті за досить обмежений час навчити іноземців використовувати стандартні мовні конструкції, відпрацювати навички спілкування в різноманітних життєвих ситуаціях, надати основи правил письма і ключ до взаєморозуміння з носіями іншої мови, а також підготувати до спілкування, ознайомити з традиціями та культурою нашої країни.

Методичні переваги навчання українській мові як іноземній за допомогою мультимедійних засобів свідчать, що цей метод має більший ступінь інтерактивного навчання, дає можливість обирати темп і рівень завдань, покращує швидкість засвоєння граматичних конструкцій і накопичення словникового запасу. Ще однією перевагою вважається можливість використання інтерактивних відео роликів під час навчання усному мовленню. Безумовно, демонструючи таблиці, фото і малюнки за тематикою мовного спілкування, реалізується принцип наочності.

Ілюстрації, відео роблять спілкування живим і цікавим, завдання для викладача української мови як іноземної – навчити студентів користуватися всіма можливостями комп'ютерних технологій. Однак, мультимедійні матеріали ніколи не потрібно протиставляти викладачеві, оскільки використання ІКТ є лише одним із додаткових засобів самостійного вивчення нерідної мови іноземців.

Використання Інтернет-ресурсів у викладанні української мови як іноземної дозволяє: формувати навички читання, безпосередньо використовуючи матеріали мережі різного ступеня складності; удосконалювати навички письмової мови та вміння монологічного і діалогічного висловлення на основі проблемного обговорення матеріалів мережі; поповнювати свій словниковий запас тощо.

За допомогою мережі Інтернет можна також уявити свою освітню або культурно-пізнавальну інформацію в зручному і наочному вигляді на основі гіпертексту або гіпермедіатексту, організувати відеоконференцію, використовувати для спілкування *chat* або електронну пошту.

Інтернет дає можливість спілкування в будь-яких мережах: «Вконтакті», «Однокласники», «Фейсбук», «Скайп», «Вайбер», «Вотсап» та ін. Студенти-іноземці завдяки цим соціальним мережам поповнюють лексичну базу, яка сприяє зростанню у них інформаційної грамотності.

За допомогою соціальних мереж інокомуніканти вивчають побутові фрази українською мовою, зокрема: *«Як справи? – Все добре»*. *«Що нового?» – «Нічого»*. *«Що ти робиш? – Працюю»* тощо.

У ХХІ столітті завдяки використанню новітніх технологій у галузі освіти помітні суттєві зміни: викладач перестає бути центром навчання, а студент більше не є об'єктом, а його суб'єктом. Доказом широких можливостей мережі Інтернет під час самостійного вивчення української мови є: спеціальні тренувальні вправи для дистанційного навчання мов, тестування в режимі онлайн, електронне листування тощо.

Як відомо, кожен студент-іноземець прагне за короткий час оволодіти нерідною мовою. Звичайно, відвідування занять з української мови як іноземної допомагає студенту-іноземцю опанувати мову, але, як показує практика, цього виявляється недостатньо на початковому етапі вивчення.

Самостійна робота відіграє важливу роль під час вивчення іноземних мов. Іноземець, який щоденно займається протягом 3-4 годин самостійно, набагато швидше починає розмовляти українською. У переважній більшості іноземні студенти для додатково вивчення обирають ІКТ. Це простий, цікавий, швидкий метод, який дає можливість у режимі онлайн отримувати необхідну інформацію.

Зараз у кожного іноземного студента є доступ до мережі Інтернет, який дозволяє швидко знаходити необхідну

інформацію та створює всі умови для спілкування. Зокрема, «гуглити» стало звичайним явищем, без якого молодь вже не уявляє свого життя.

Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожного іноземного студента – основна мета, яка покладена в основу інноваційних технологій навчання.

ІКТ та мережа Інтернет створюють умови для сприятливого вивчення іноземної мови. Використання інноваційних методів значно покращує якість презентації навчального матеріалу та ефективність його засвоєння іноземними студентами.

Впровадження відеоматеріалу на заняттях української мови як іноземної дає можливість якісно змінити процес навчання і в перспективі забезпечити більш високий рівень оволодіння українською мовою. «Адже відеозаписи володіють більшим лінгвометодичним потенціалом, оскільки наочно демонструють різні процеси інокультурної комунікації. Робота з відео дозволяє зіставити особливості поведінки людей в різноманітних ситуаціях міжкультурного спілкування» [1, с. 71].

Застосування мультимедійних матеріалів у навчальному процесі неможливе без допомоги технічних засобів, таких як: комп'ютер, ультрабук, планшет або сучасний мобільний телефон (смартфон). Комп'ютер не тільки забезпечує перегляд відеоматеріалів, що описують технологічні процеси на іноземній мові, а й надає студенту-іноземцю можливість їх повторного перегляду і проведення тестування своїх знань.

Перевагами комп'ютерної технології є те, що вона сприяє більш активному і свідомому засвоєнню студентами знань з української мови; комп'ютерні програми створюють позитивне ставлення іноземних студентів до навчального матеріалу; впровадження комп'ютерних технологій в навчально-виховний процес дозволяє підсилити внутрішню мотивацію до навчальної діяльності.

Перевагами використання комп'ютерних технологій і мережі Інтернет в навчальному процесі також є: швидка

передача, пошук, обробка інформації; підвищення самостійності іноземного студента; спонукання до самоосвіти; знайомство з професійною інформацією; робота в групах поза навчальним закладом; зростання у студентів-іноземців інформаційної грамотності; можливість публікації власної інформації; створення власної домашньої сторінки (*homepage*) і розміщення її на *Web*-сервері тощо.

На сучасному етапі розвитку освіти мультимедіа дозволяє об'єднувати в одній комп'ютерній програмно-технічній системі текст, звук, відеозображення, графічне зображення та анімацію. Однак, незважаючи на це, освітнє середовище має формуватися комплексно як традиційними, так і комп'ютерними засобами навчання.

Таким чином, використання ІКТ та мережі Інтернет під час самостійного вивчення іноземцями української мови сприяє: підвищенню мотивації іноземних громадян до вивчення української мови; ефективному засвоєнню навчального матеріалу; формуванню цілісної системи знань, що дозволяє раціонально використовувати поза навчальний час для вивчення української мови; вносить елемент новизни; дозволяє вивести іноземців на принципово новий рівень оволодіння нерідною мовою. Підвищення рівня знань та пізнавальної активності іноземних студентів відбувається також завдяки: розвитку творчих можливостей і здібностей іноземних студентів; створення умов для самоосвіти інокомунікантів; підвищення рівня використання наочності за допомоги ІКТ; придбання реального досвіду міжкультурного спілкування українською мовою як іноземною; розвитку вміння орієнтуватися в сучасному іншомовному інформаційному середовищі.

Список літератури

1. Маренина Е.П. Особенности использования видеоматериала на занятиях по РКИ // Проблемы преподавания филологических

дисциплин иностранным учащимся: материалы IV-ой Международной научно-методической конференции. – Воронеж: Издательско-полиграфический центр «Научная книга», 2016. – С. 71–75.

2. Орехова Ю.М. Использование ресурсов и сервисов сети Интернет для формирования социокультурной компетенции школьников средней общеобразовательной школы // Научные дискуссии: Тенденции и перспективы развития современного общества. – Воронеж, 2015. – Т. 4. – С. 27–31.

Н. М. Матвеева, А. А. Савельев

СОЗДАНИЕ ЭЛЕКТРОННЫХ ДИДАКТИЧЕСКИХ МАТЕРИАЛОВ ПО ДИСЦИПЛИНЕ «КРАЇНОЗНАВСТВО» ДЛЯ ИНОСТРАННЫХ ГРАЖДАН ПОДГОТОВИТЕЛЬНЫХ ФАКУЛЬТЕТОВ

Дистанционное обучение всё чаще на практике служит подсистемой как дистанционного образования, так и очного образования. Но такая подсистема может быть наделена своими целями, задачами, содержанием, средствами обучения и требовать особой организации учебного материала, его структуры, а также способов взаимодействия всех субъектов учебного процесса. [1]

В этих условиях актуальной задачей становится создание электронных дидактических материалов (ЭДМ), целенаправленно разработанных для использования в учебном процессе с помощью дистанционных технологий, но построенных в соответствии с содержанием учебной темы и методикой преподавания учебного предмета. За счет этого становится возможной плавная трансформация традиционного учебного процесса в познавательную деятельность с новыми возможностями по приобретению знаний.